

**UCHWAŁA NR XXVI/215/16
RADY GMINY SUWAŁKI**

z dnia 29 grudnia 2016 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Suwałki na lata 2017-2022.**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446, poz. 1579) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) Rada Gminy Suwałki uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Suwałki na lata 2017-2022 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Marek Jeromin

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
I OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2017-2022**

SPIS TREŚCI

Rozdział I.	Wstęp	3
Rozdział II.	Diagnoza przemocy w rodzinie w Gminie Suwałki	4
Rozdział III.	Adresaci programu.....	11
Rozdział IV.	Podmioty funkcjonujące na terenie Gminy Suwałki świadczące pomoc w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i ochronie ofiar przemocy w rodzinie.....	11
Rozdział V.	Współpraca w ramach programu.....	11
Rozdział VI.	Cele i założenia do programu.....	12
Rozdział VII .	Harmonogram realizacji Gminnego Programu	
	Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	12
Rozdział VIII.	Realizatorzy programu	13
Rozdział IX.	Finansowanie programu	14
Rozdział X.	Ewaluacja programu	14

Rozdział I. Wstęp

1. *Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Suwałki na lata 2017 -2022 zwany dalej Programem określa zadania własne gminy wynikające z:*

- Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.),
- Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r., poz. 1286),
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390, ze zm.),
- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.),
- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 332 ze zm.),
- Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011 roku w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie (Dz. U. 2011 Nr 81, poz. 448),
- Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. 2011, Nr 209, poz. 1245),
- Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 października 2010 roku w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 201, poz. 1334),
- Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2013-2022.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do obowiązków gminy należy w szczególności:

- 1) tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 3) opracowanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- 4) prowadzenie gminnych ośrodków wsparcia.

2. Program obowiązuje od 1 stycznia 2017r. do 31 grudnia 2022r.

3. Od zarania dziejów istnieje taka komórka społeczeństwa jak rodzina. Jest to nieodzowny element naszego istnienia i rozwoju ludzkości. Rodzina jest najmniejszą tuż po jednostce komórką społeczeństwa. Bez względu na to jakie funkcje i role spełnia dana rodzina, i jak jest ona duża tworzy najważniejszą komórkę społeczną, jest środowiskiem kształtującym osobowość, system wartości, styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji, rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrz rodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi. Przemoc domowa może być skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Przemoc domowa to działanie lub zaniechanie dokonywane w ramach rodziny przez jednego z jej członków przeciwko pozostałym z wykorzystaniem istniejącej lub stworzonej przez okoliczności przewagi sił lub władzy; godzące w ich prawa lub dobra osobiste,

a w szczególności w ich życie lub zdrowie (fizyczne czy psychiczne); powodujące u nich szkody lub cierpienie. Jego działanie może mieć charakter fizyczny, psychiczny, seksualny, bądź ekonomiczny.

Na terenie Gminy Suwałki przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często ujawnia się tam, gdzie jest problem nadużywania alkoholu, niskie dochody, bezrobocie.

W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zmierzającego do zmniejszenia skali zjawiska przemocy oraz pogłębiania społecznej świadomości tworzy się **Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Suwałki na lata 2017-2022.**

Rozdział II. Diagnoza przemocy w rodzinie w Gminie Suwałki

Na terenie gminy Suwałki działania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie koordynuje Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie powołany przez Wójta Gminy Suwałki na podstawie zarządzenia nr 55/15 z dnia 22 czerwca 2015r. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:

- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Suwałkach;
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Suwałkach ;
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach;
- Komendy Miejska Policji w Suwałkach;
- Oświaty;
- Ochrony zdrowia;
- Sądu;
- Organizacji pozarządowych.

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest integrowanie i koordynowanie działań instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Do zadań zespołu należy m.in.:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Indywidualnymi przypadkami występowania przemocy w rodzinie zajmują się grupy robocze zwoływane na skutek zgłoszeń i podejmowanych interwencji po wszczęciu procedury „Niebieskie Karty”. Członkowie Zespołu i grup roboczych wykonują swoje zadania w ramach obowiązków służbowych i zawodowych.

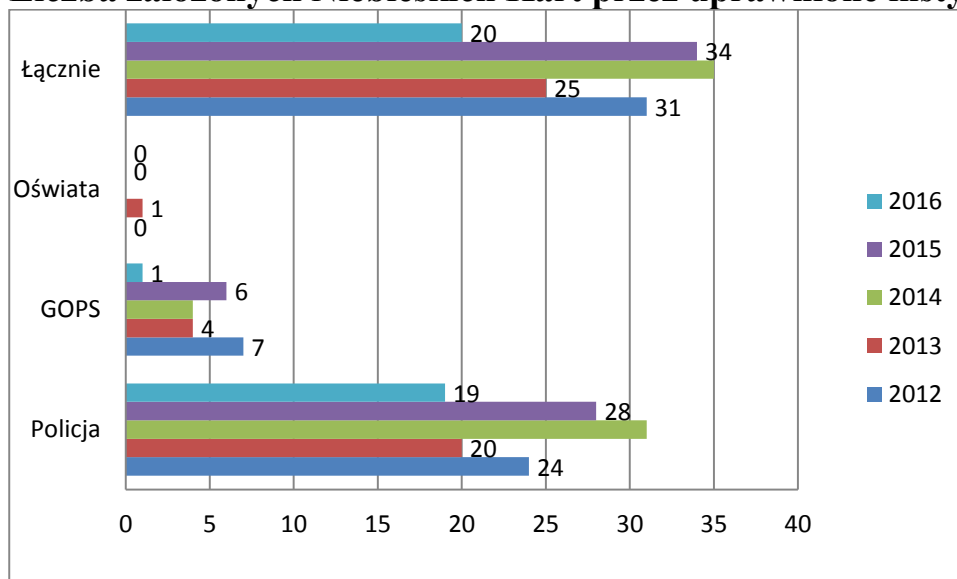
W latach 2012-2016 odnotowano znaczącą liczbę zgłaszanych przypadków przemocy w rodzinie. Choć zjawisko istnieje, widoczna jest niechęć ofiar przemocy do uruchamiania procedury „Niebieskiej Karty”. Pocieszający jest jednak fakt, że pokrzywdzone osoby częściej zaczynają mówić o istniejącym problemie. Wszakże celem „Niebieskich Kart” jest rozpoznawanie przemocy i usprawnianie pomocy oferowanej przez przedstawicieli różnych służb w środowisku lokalnym oraz tworzenie warunków do systemowego i interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną. Na terenie Gminy Suwałki przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskimi dochodami. Przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny.

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Suwałki została przeprowadzona w oparciu o posiadane dane, statystyki i ankiety skierowane do mieszkańców gminy Suwałki.

Oszacowanie zjawiska jest możliwe między innymi dzięki procedurze „Niebieskiej Karty”.

Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego w okresie od stycznia 2012 r. do 31 października 2016 r. otrzymał 110 Niebieskich Kart” od poniższych podmiotów:

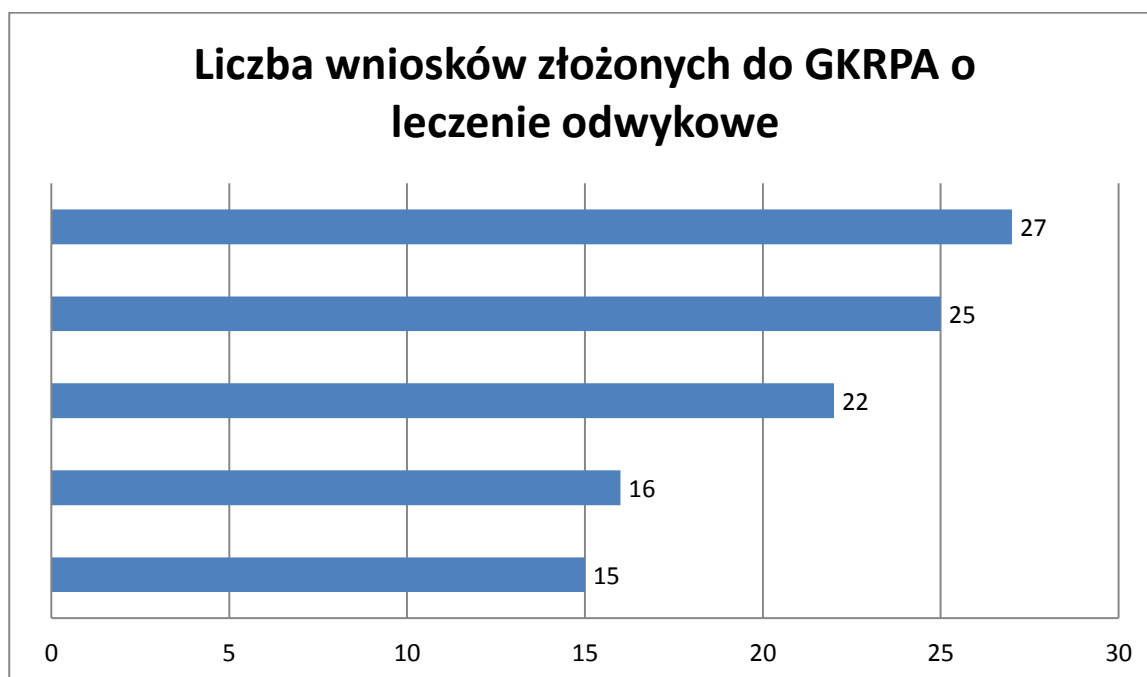
Liczba założonych Niebieskich Kart przez uprawnione instytucje

Źródło: rejestr wpływu „Niebieskich Kart” do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Suwałkach

W latach 2012-2016 największa liczba niebieskich kart została założona przez policję. Z powyższych danych wynika, że policja, jest instytucją najbardziej aktywną w identyfikacji problemu przemocy w rodzinie.

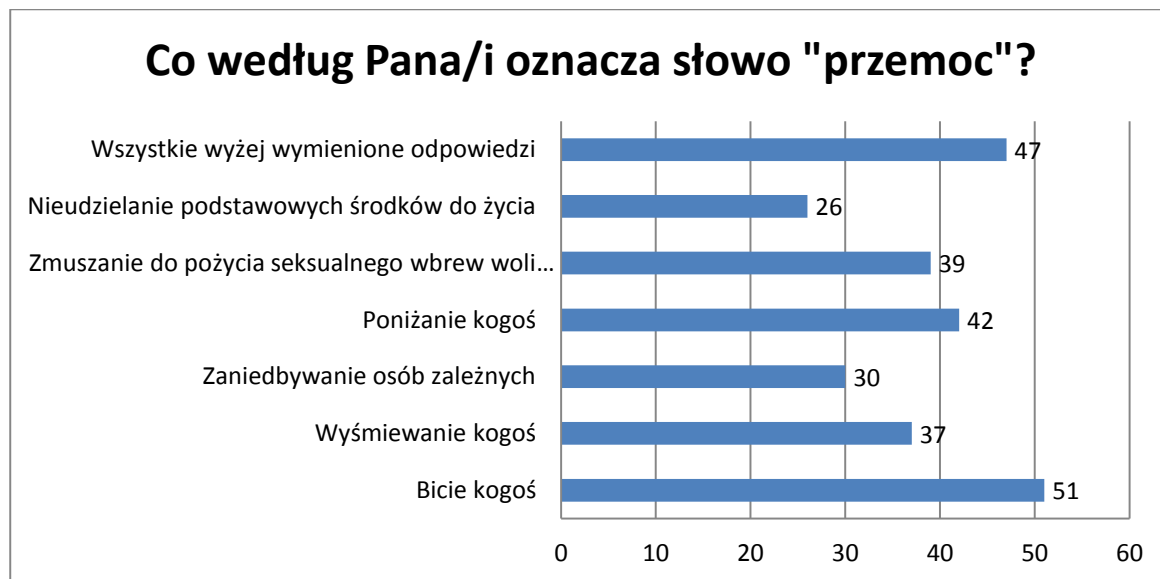
Poniżej zostało przedstawione zestawienie statystyczne dotyczące liczby złożonych wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Suwałkach.

Źródło: rejestr wpływu wniosków do GKRPA w Suwałkach.

Zebrane dane wskazują, że wzrasta liczba wniosków składanych do GKRPA w Suwałkach o zbadanie zasadności podjęcia leczenia odwykowego.

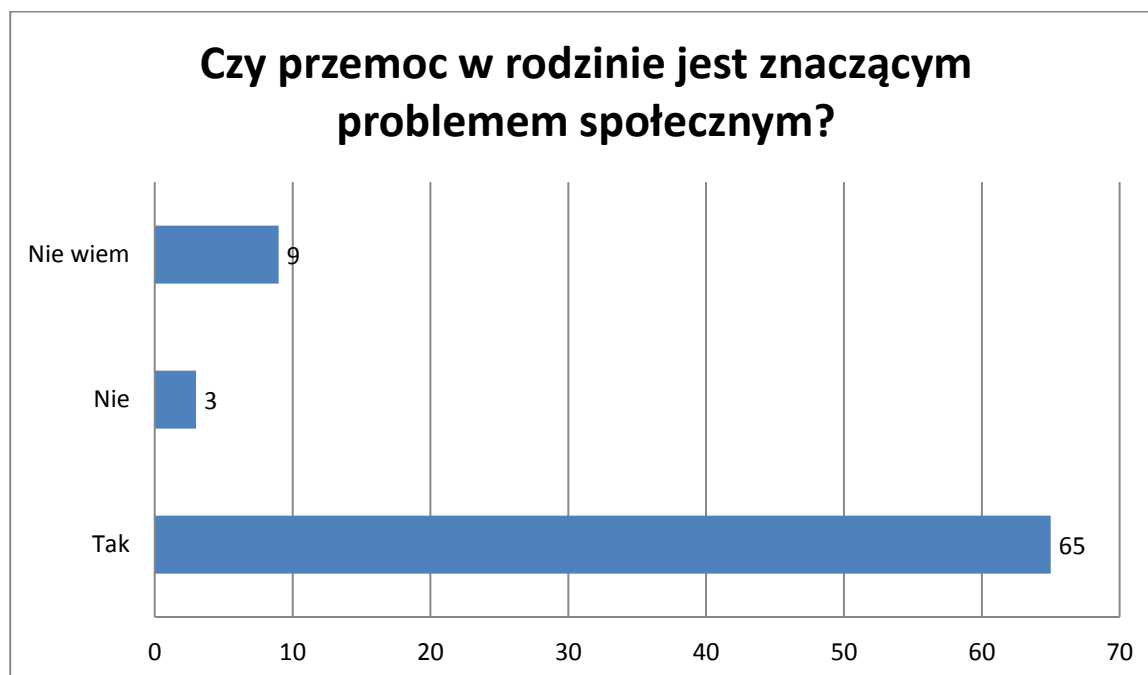
Pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Suwałkach w okresie od dnia 01.11.2016 r. do dnia 30.11.2016 r. skierowali do mieszkańców gminy Suwałki ankietę związaną ze zjawiskiem przemocy w rodzinie. W ankiecie wzięło udział 1,30 % dorosłej populacji (5944 mieszkańców) gminy. Poniżej przedstawiamy wyniki przeprowadzonych badań.

Źródło: badanie własne

Biorąc pod uwagę odpowiedzi badanych osób przemoc to przede wszystkim fizyczne akty przemocy. 51 osób ankietowanych uznało, że przemoc to bicie drugiego człowieka.

Kolejnym pytaniem zamieszczonym w ankiecie było: „Czy przemoc w rodzinie jest znaczącym problemem społecznym?” Poniżej przedstawiamy wyniki odpowiedzi respondentów:

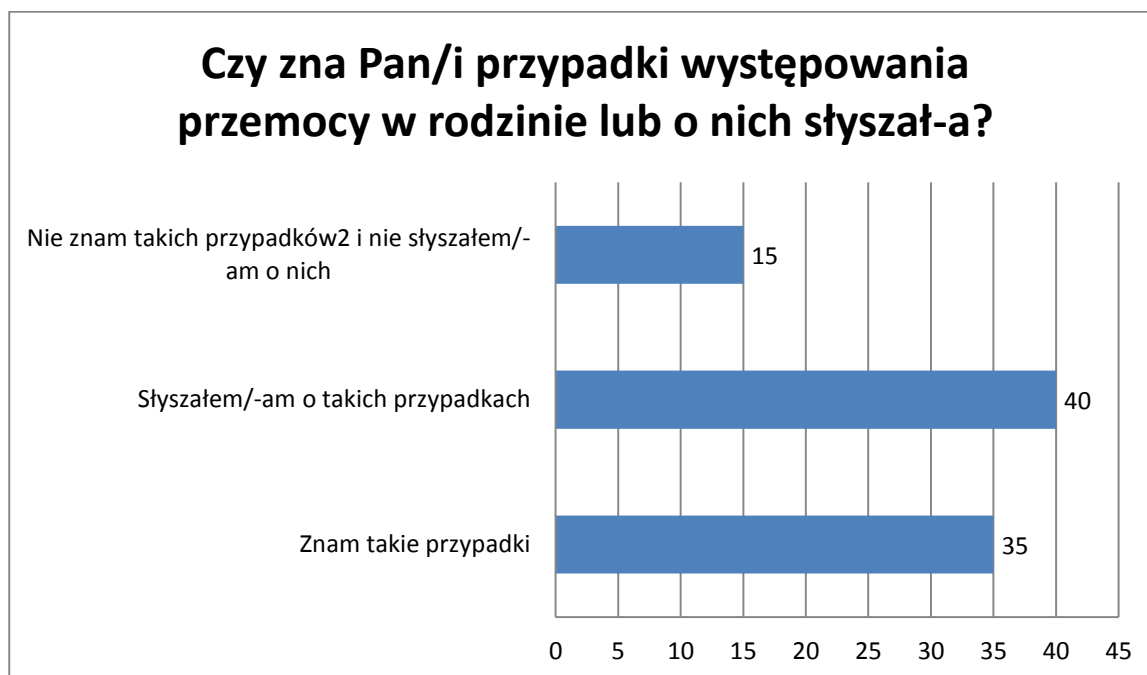

Źródło: badanie własne

Zdecydowana większość ankietowanych wskazuje, iż zjawisko przemocy w rodzinie jest znaczącym problemem w dzisiejszym społeczeństwie. Tylko 3 osoby uznały, że przemoc

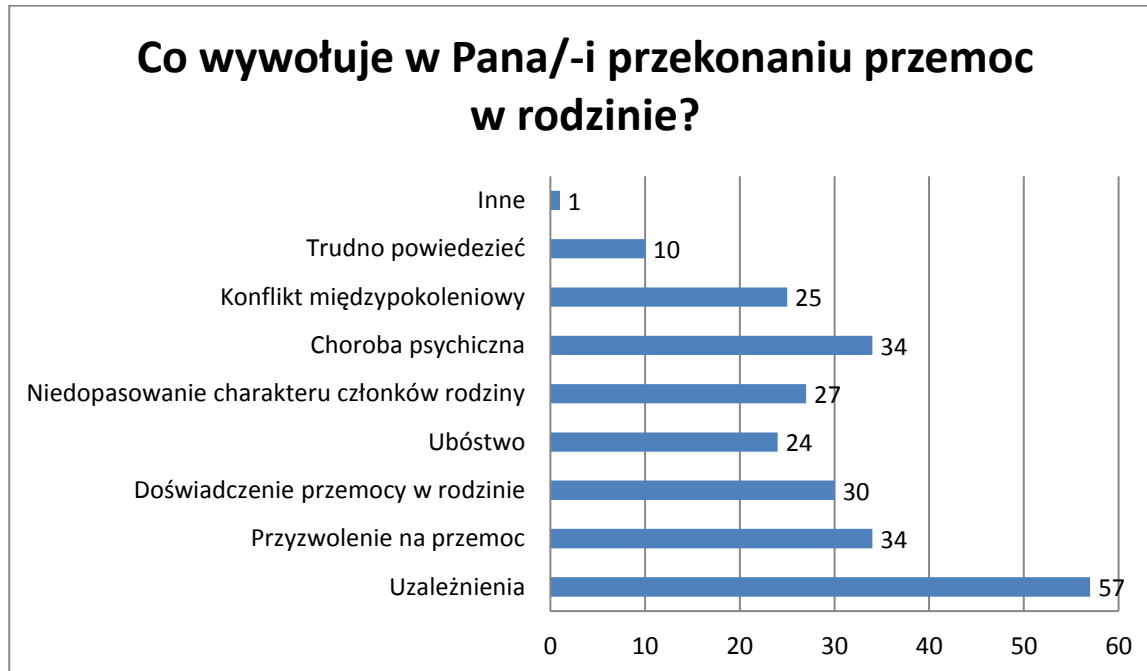
w rodzinie nie stanowi żadnego problemu.

Za zasadne uznaliśmy fakt zapytania respondentów o znajomość przypadków występowania przemocy w rodzinie. Poniżej przedstawiamy odpowiedzi:

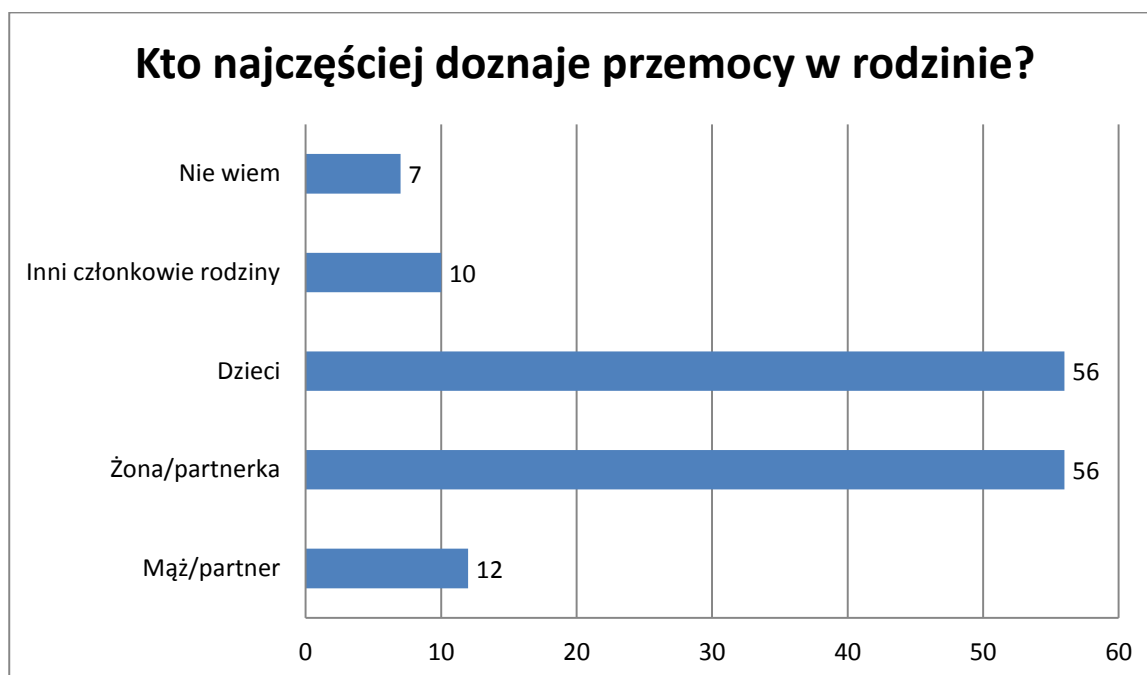
Źródło: Badanie własne

Z powyższych odpowiedzi wynika, że ponad 50% ankietowanych zna przypadki występowania przemocy w rodzinie lub o nich słyszało. Odpowiedzi ankietowanych wskazywać mogą na to, że zwiększa się percepcja społeczna tej patologii.

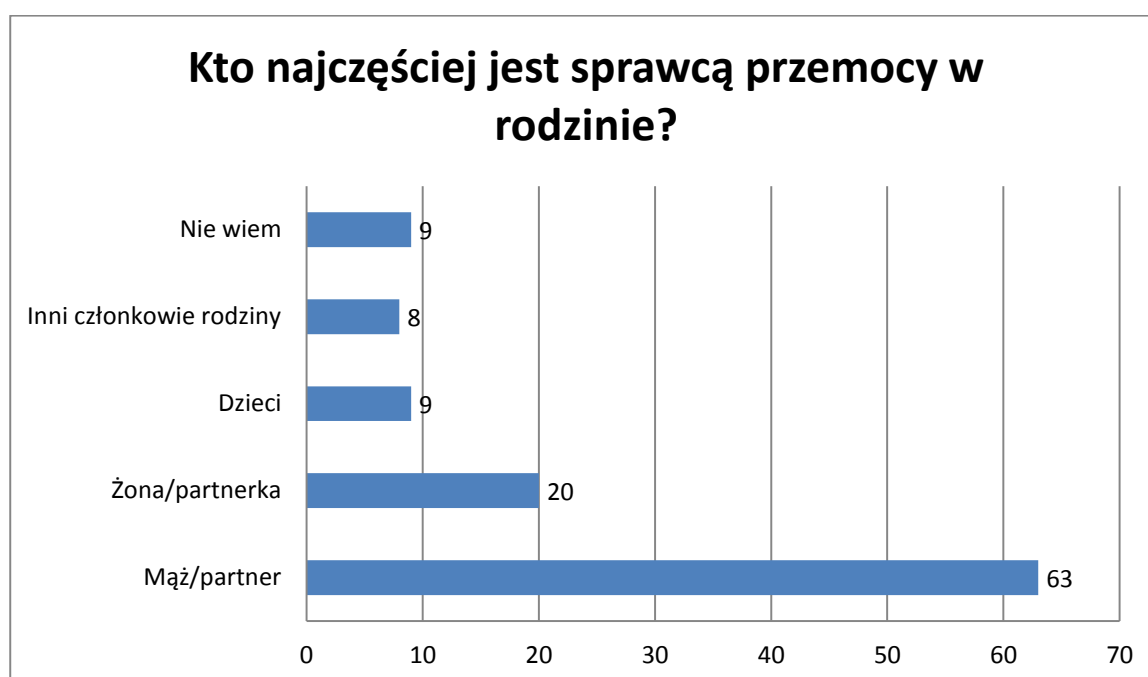
Źródło: badanie własne

Z przeprowadzonych badań wynika, że w opinii ankietowanych uzależnienia stanowią główną przyczynę występowania przemocy w rodzinie.

Źródło: badanie własne

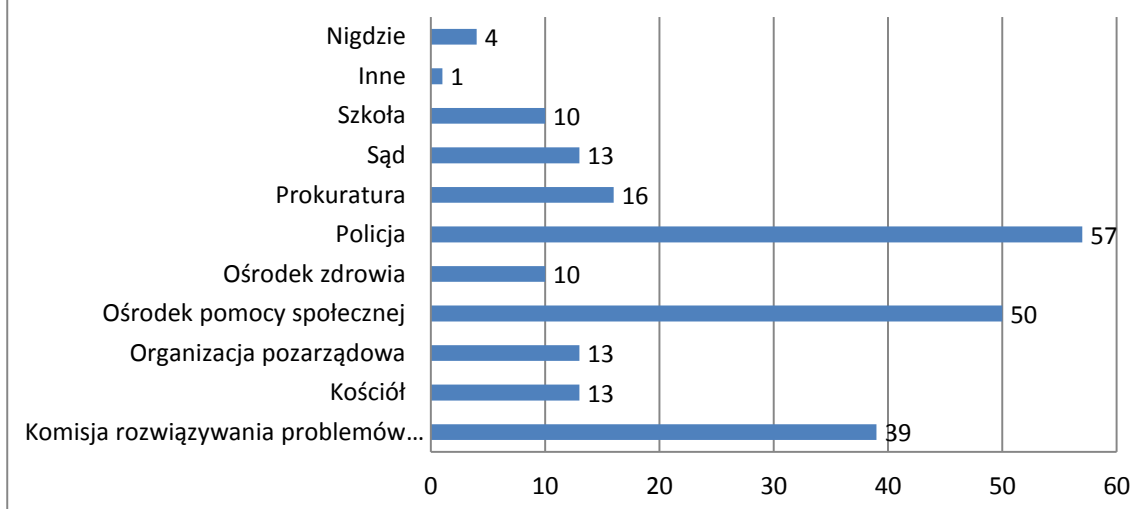
Z przeprowadzanego badania wynika, że w opinii respondentów najliczniejszą grupą osób doznających przemocy stanowią dzieci oraz kobiety.

Źródło: badanie własne

Wyniki badań przedstawionych powyżej wskazują, że mężczyźni (blisko 82% respondentów) są najczęściej wskazywani jako sprawcy przemocy w rodzinie.

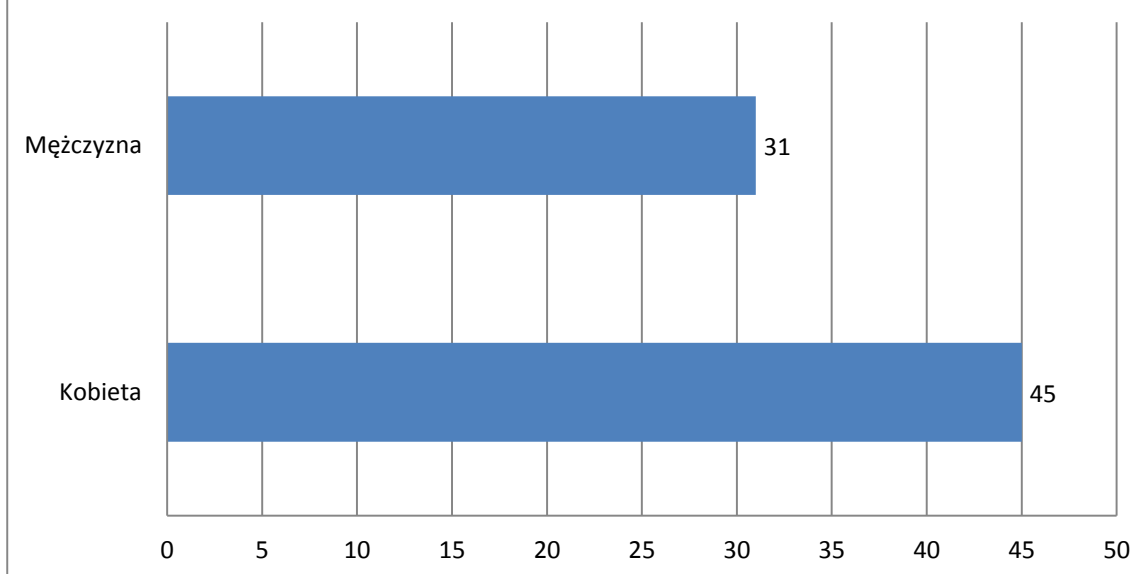
Jak Pan/-i sądzi, gdzie powinna udać się po pomoc osoba doznająca przemocy?

Źródło: badanie własne

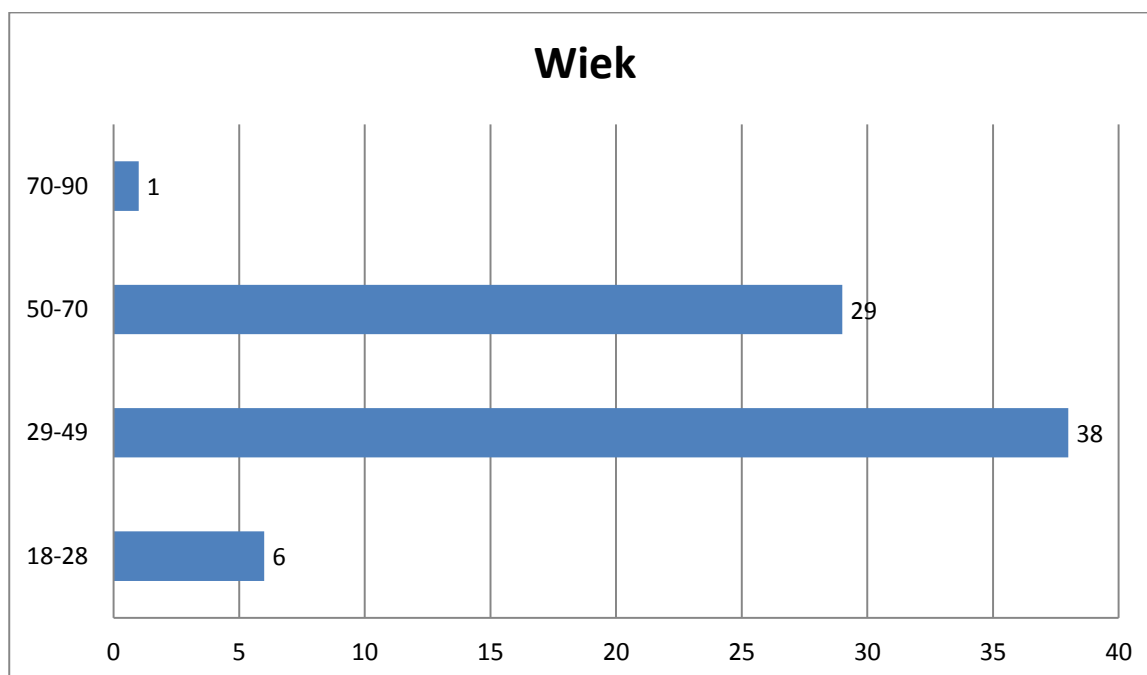
Ankietowani potwierdzili istotną rolę policji i ośrodka pomocy społecznej w udzielaniu pomocy i wsparcia rodzinom doznającym przemocy. Respondenci wskazali również komisję rozwiązywania problemów alkoholowych jako znaczącą instytucję w rozwiązywaniu problemu przemocy w rodzinie.

Płeć

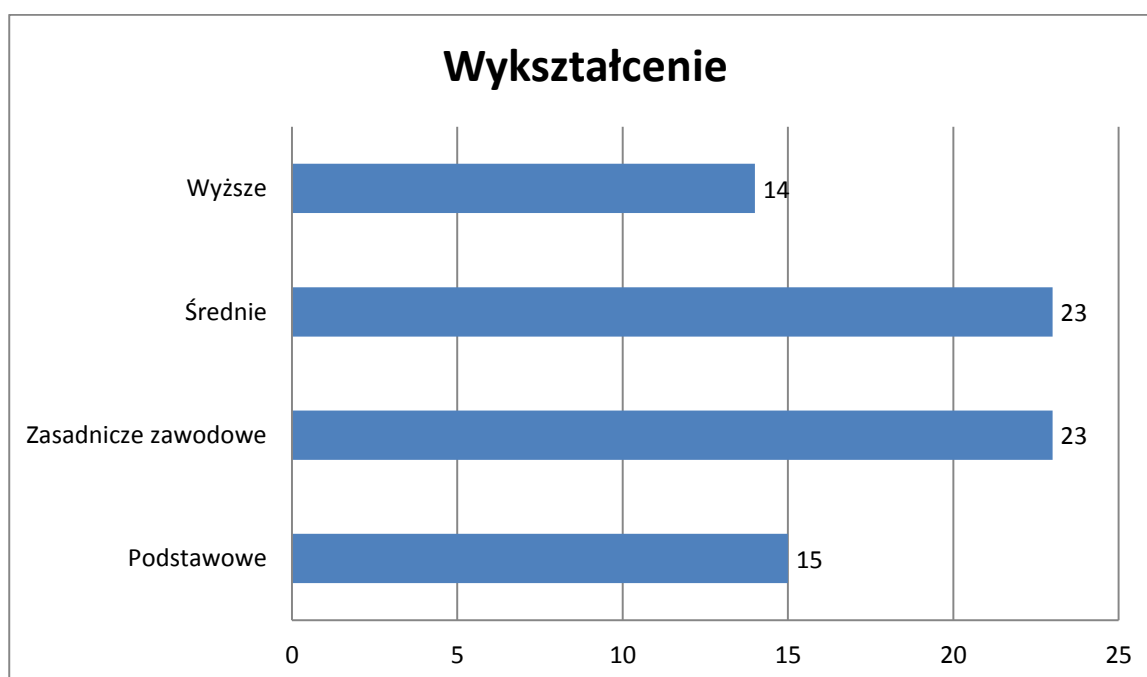
Źródło: badanie własne

W badaniu uczestniczył większy odsetek kobiet niż mężczyzn.

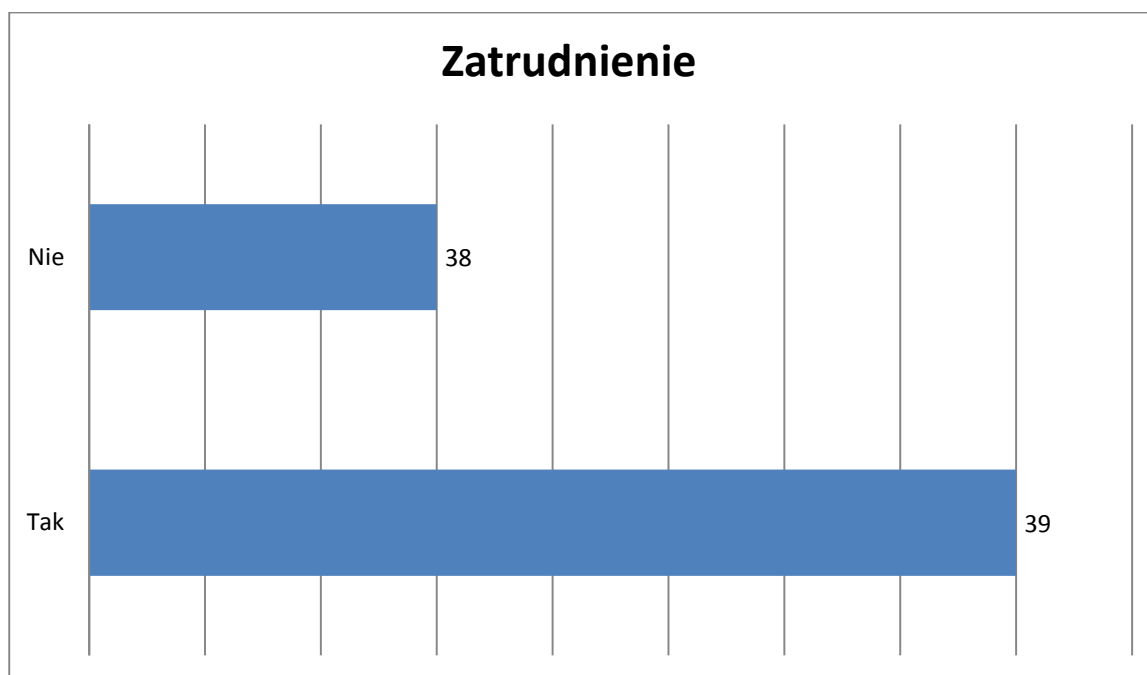
Źródło: badanie własne

Biorąc pod uwagę wiek ankietowanych największą grupę stanowiły osoby w przedziale wiekowym: 29-49 lat a następnie w przedziale wiekowym: 50-70 lat.

Źródło: badanie własne

Większość respondentów posiada wykształcenie średnie bądź zasadnicze zawodowe , mniejszą grupę stanowili badani z wykształceniem wyższym i podstawowym.

Źródło: badanie własne

Większość ankietowanych pozostaje w zatrudnieniu.

Rozdział III. Adresaci programu

Gminny program adresowany jest do mieszkańców Gminy Suwałki i instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Rozdział IV. Podmioty funkcjonujące na terenie Gminy Suwałki świadczące pomoc w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i ochronie ofiar przemocy:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suwałkach.
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Suwałkach.
3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach.
4. Punkt Konsultacyjny działający przy Urzędzie Gminy w Suwałkach.
5. Zakłady Opieki Zdrowotnej w Suwałkach.
6. Komenda Miejska Policji w Suwałkach.
7. Szkoły działające na terenie Gminy Suwałki.
8. Szkoły działające na terenie Miasta Suwałki.
9. Kuratorzy Sądowi z terenu gminy.
10. Parafie katolickie i inne instytucje religijne działające na rzecz mieszkańców Gminy Suwałki.

Rozdział V. Współpraca w ramach programu

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach.
2. Sąd Rejonowy w Suwałkach.
3. Poradnia Lecznictwa Uzależnień w Suwałkach.
4. Organizacje pozarządowe zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
5. Szkoły - dyrektorzy, nauczyciele, pedagodzy, psycholodzy pracujący w szkołach.
6. ZOZ-y oraz szpitale.

7. Pracownicy socjalni.
8. Policja.

Rozdział VI. Cele i założenia programu

Cel realizacji programu:

1. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy.
3. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec rodzin osób stosujących przemoc.

Cel pośredni programu:

1. Zmiana postaw mieszkańców Gminy Suwałki wobec przemocy w rodzinie.
2. Edukacja środowiska lokalnego poprzez: ulotki, broszury, itp.

Strategie i metody działania:

1. Skuteczniejsze motywowanie do podejmowania terapii dla osób doznających przemocy w rodzinie.
2. Ochrona ofiar przemocy poprzez wsparcie: medyczne, prawne, psychologiczne i socjalne.
3. Podnoszenie skuteczności form pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie.
4. Podnoszenie kwalifikacji i wiedzy grup zawodowych realizujących zadania przemocy w rodzinie.
5. Edukacja środowiska lokalnego na temat przemocy w rodzinie.
6. Koordynowanie działań instytucji i specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Rozdział VII. Harmonogram realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

L. p.	DZIAŁANIE	ZADANIE	KOSZT I ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	TERMIN REALIZACJI	REALIZATOR LUB KOORDYNATOR
1.	Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie	- gromadzenie danych i aktualizowanie informacji na temat rozmiarów i form przemocy;	Bez dodatkowych kosztów	2017-2022 na bieżąco	GOPS, zespół interdyscyplinarny, jego członkowie zgodnie z kompetencjami
2	Informowanie i edukowanie mieszkańców	- prowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnej; - rozpowszechnienie materiałów informacyjno-edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów, informacji nt. instytucji świadczących pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Bez dodatkowych kosztów Bez dodatkowych kosztów	2017-2022 na bieżąco 2017-2022 na bieżąco	GOPS, tablice ogłoszeń, strona internetowa; GOPS, tablice ogłoszeń, strona internetowa
3.	Prowadzenie przez ZI zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania	- Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie. - Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie. - Podejmowanie działań w			

	przemocy w rodzinie	środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu zapobieganie zjawisku. - Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach. - Monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy. - Prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których występuje przemoc	Bez dodatkowych kosztów	2017-2022 na bieżąco	GOPS, zespół interdyscyplinarny, policja, PCPR
4.	Realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie	- Udzielanie informacji i motywowanie do korzystania z dostępnych form pomocy . - Motywowanie do uczestnictwa w grupach wsparcia, warsztatach, programach w tym programach korekcyjno – edukacyjnych. - Praca socjalna z osobami doświadczającymi przemocy - Współpraca z instytucjami prowadzącymi hostele, domy samotnej matki, schroniska dla sprawców przemocy w rodzinie. - Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz rodzin z problemem przemocy domowej	Bez dodatkowych kosztów	2017-2022 na bieżąco	ZI GOPS Policja-Dzielnicy GKRPA w Suwałkach PCPR w Suwałkach
5.	Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie	-kierowanie wniosków do GKRPA o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego przez sprawców przemocy w rodzinie; - kierowanie do odbycia programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy; - udzielanie wsparcia indywidualnego sprawcom i ofiarom przemocy.	Bez dodatkowych kosztów	2017-2022 na bieżąco	GOPS, zespół interdyscyplinarny , jego członkowie
6.	Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	- Udział członków zi w szkoleniach, konferencjach, naradach, seminariach	Środki własne miejsca pracy członków zi	2017-2022	GOPS, zespół interdyscyplinarny , jego członkowie
7.	Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy	- rozwijanie współpracy podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy	Bez dodatkowych kosztów	2017-2022	Gminny Zespół Interdyscyplinarnych

Rozdział VIII. Realizatorzy programu

Koordynatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suwałkach przy współpracy z:

- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Szkołami,
- Policją,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach

Rozdział IX. Finansowanie programu

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Suwałki na lata 2017-2022 są środki własne gminy.

Rozdział III. X. Ewaluacja programu

Podstawowymi wskaźnikami służącymi do ewaluacji programu są;

- liczba Niebieskich Kart,
- ilość interwencji, udzielonych porad, konsultacji,
- ilość wniosków składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o leczenie odwykowe,

W ramach monitoringu Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suwałkach przedstawia Radzie Gminy Suwałki sprawozdanie z działalności ośrodka.